

Síla komunit

1.9.2025 - | Městská část Praha 7

Všechno začalo v roce 2006 na Smetanově nábřeží. Spolek AutoMat tehdy uspořádal první slavnosti Zažít město jinak a na víkend oživil toto ikonické místo živou kulturou. Od té doby se akce rozšířila do celé Prahy i celého Česka a princip navracení veřejného prostoru místním lidem si přisvojily stovky dobrovolných organizátorů a organizátorek. Výjimku netvoří ani Sedmička, která patří k tradičním baštám tohoto projektu.

Do it yourself

Koncept a princip slavností zůstává už 20 let stejný. Je založený na principu „udělej si sám“, nezávisle, apoliticky, nekomerčně. „To nás odlišuje od nejruznějších food a design festivalů. Prostě jaké si to uděláme, takové to máme. Udržitelné a také v souladu s etickým kodexem. Přiložit ruku k dílu může každý,“ říká Anna Kociánová z pořadatelského spolku AutoMat. Spolek přešel postupně z role programově-produkční do role mentorské a koordinační. Organizátorům zajišťuje administrativní podporu celé akce, propagaci a předávání dlouholetého know-how.

Zažít město jinak je významným občanským inkubátorem – propojuje aktivní lidi v dané lokalitě, spolky a instituce. Pomáhá artikulovat potřeby místních a stát se nástrojem skutečné participace. Dopady se nepočítají na vypité kávy a snědené klobásy, ale na nově založené spolky a iniciativy, nové vazby a trvalejší proměny veřejného prostoru. Mottem letošního ročníku je „Síla komunit“. Na Sedmičce má tato myšlenka hluboké kořeny. Mnohé z dnešních komunitních projektů a spolků, které hýbou životem této městské části, mají své počátky právě ve slavnostech Zažít město jinak. Myšlenka souvisí také s podporou lokální ekonomiky a konceptem 15minutového města – kde člověk najde většinu potřebných služeb v docházkové vzdálenosti, čímž se omezuje také nežádoucí a zbytečná individuální automobilová doprava.

Třetí sobota v září

Termín Zažít město jinak připadá už tradičně na třetí zářijovou sobotu. Proč? Slavnosti vznikly v souvislosti s Evropským týdnem mobility a Dnem bez aut. Ty upozorňují na dopady automobilové dopravy ve městech a podporují udržitelné způsoby pohybu – chůzi, jízdu MHD nebo na kole. Města po celé Evropě pořádají v tomto termínu akce zaměřené na udržitelnou mobilitu a kultivaci veřejného prostoru. Cílem je vystoupit alespoň na chvíli ze zajetých kolejí a vidět své okolí z jiné perspektivy. Je to i forma taktického urbanismu – vyzkoušet si na vlastní kůži dočasně změny, kterých se lidé mohou bát.

U Akademie - místo, kde se setkávají sousedé

Jedna z nejdéle fungujících lokalit Zažít město jinak vůbec a služebně nejstarší sedmičková lokalita se nachází na Letné U Akademie před Lajkou. Letos se můžete těšit na setkání se sousedy a sousedkami, živou hudbu, blešáky i domácí občerstvení včetně výtečného piva. Pokud máte zájem se letos přidat a spoluvytvořit program, ozvěte se. Vítáni jsou divadelníci, muzikanti, showmani, performeré nebo workshopy.

Strossmayerovo náměstí - slavnost s posláním

Na „Strossu“ se uskuteční Zažít město jinak už podeváté. Po lokalitě U Akademie je tak Strossmayerovo náměstí druhým nejstarším epicentrem zdejších sousedských slavností. Program je letos nachystaný od 13 do 17.30 hodin a zaměří se na osudy lidí na okraji společnosti – seniorů, osob s psychickými problémy, lidí bez domova, nemocných, týraných dětí či dětí, jejichž rodiče jsou ve vězení.

Před kostelem sv. Antonína se představí řada organizací: Fokus Praha, Medici na ulici, Charita Holešovice, Pečovatelské centrum Praha 7, Centrum LOCIKA, Přístav 7, Mezinárodní vězeňské společenství, Červený kříž, Spolek Ignisio, Rodinné centrum Letná a další.

Doprovodný program nabídne dětské dílničky, koncert, divadlo a sousedský piknik. V Antonínově pekařství si děti mohou uplést housku. Spolek Ignisio zajistí výstupy na věže kostela s výkladem. Pokud můžete, přineste si vlastní hrníček – jednorázovým kelímkům se tu snaží vyhnout. Slavnost navazuje na celoroční komunitní aktivity v lokalitě – nedělní setkání, výlety, brigády i setkávání seniorů.

Na slovíčko s Janem Rundem

Jak vás napadlo stát se místním organizátorem vaší ulice?

Sousedských slavností Zažít město jinak se účastníme již od roku 2017. Tehdy jsme chtěli před kostelem sv. Antonína spolu s Charitou Praha-Holešovice, Cestou domů a Komunitou Sant'Egidio upozornit na příběhy našich sousedů, kteří zůstávají na okraji veřejného zájmu (senioři, umírající, chudí, lidé bez střechy nad hlavou). Téma nám zůstalo stejné, ale počet zapojených charitativních organizací se rozrostl. Začínali jsme se čtyřmi pártý stany a v loňském roce jsme si jich museli půjčit patnáct. Kolik jich budeme potřebovat letos, v tuto chvíli ještě nevím.

Jak se do akce zapojují obyvatelé daného místa? Přicházejí sami, nebo je oslovujete?

Co se týče aktivního zapojení našich sousedů do akce, oslovuji Google skupinu okolo farnosti sv. Antonína, ve které je přes 200 e-mailových adres. Vždy se najde dostatek dobrovolníků, kteří přijdou před akci postavit stany, napečou dobroty na sousedský piknik a po akci vše rozeberou a uklidí. Jsou to pokaždé trochu nervy, protože na výzvu reaguje pouze pár jedinců, ale nakonec bývám mile překvapen, kolik pomocníků se sejde. Nedokážu odhadnout, kolik lidí se v průběhu odpoledne u stánků zastaví, ale máme spočítáno, že v loňském roce na svatoantonínské věže, které jsou při akci přístupné, vystoupalo 207 návštěvníků. Charitativní organizace, které se do slavností zapojují, jsme oslovovali s nabídkou účasti, ale vždy se ozve i někdo, kdo se o akci dozvěděl na internetu. Spolek AutoMat, který akci Zažít město jinak vymyslel a všechny lokality zastřešuje, totiž poskytuje místním organizátorům skvělou podporu v podobě centrální propagace včetně webových stránek s programem všech míst.

V čem je akce důležitá?

Důležitost akce spatřuji hned v několika rovinách. Sousedské slavnosti mají potenciál posílit místní komunitu, prohloubit sousedské vztahy a třeba i navázat nová přátelství. Tomu odpovídá i téma letošního ročníku: síla komunit. U nás na Strossmayerově náměstí považuji za důležité, že se může veřejnost na jednom místě při pohodové akci seznámit s činností různých charitativních organizací. Zároveň oceňuji nekomerčnost akce, kdy nemáme žádné čistě prodejní stánky. Občerstvení nabízíme zdarma z toho, co kdo doma napeče a přinese, a výtěžek bazárku nejen dětského oblečení, který organizuje Rodinné centrum Letná, vždy putuje na nějaký charitativní projekt.

Jak vnímáte proměnu vaší čtvrti v posledních letech a jak do ní Zažít město jinak zapadá?

Do Prahy 7 jsme trvale přesídlil na sklonku minulého století a od té doby se tato městská část proměnila výrazně. Obzvláště v posledních letech vnímám, že je to čtvrť stále přívětivější k životu. Ať se jedná o zklidnění dopravy třeba právě na Strossmayerově náměstí, vysazování nových stromů v ulicích, nabídku sociálních programů pro potřebné, nebo právě rozvoj komunitního života. Stejný cíl sledují i sousedské slavnosti Zažít město jinak. Konkrétně: oživit veřejný prostor, posílit sousedské vztahy a podpořit udržitelnou městskou mobilitu.

Máte nějaký osobní zážitek nebo moment z minulých ročníků, který vám utkvěl v paměti?

Každý ročník byl bohatý na zážitky. Určitě nezapomenu na ten první, kdy jsme sice sehnali stany a

stoly s lavicemi k zapůjčení, ale do poslední chvíle jsme neměli zajištěnu jejich dopravu. Nakonec se nabídl pan farář, že je doveze svým osobákem, když nám někdo půjčí vozík. Sehnali jsme snad ten nejmenší vozík za auto, co kdy vyrobili, takže z něj stoly a lavice přečnívaly. Mladík v půjčovně říkal, že toho zažil již hodně, že půjčoval vybavení různým pankáčům, ale takhle punkovou dopravu prý ještě neviděl... Vypadá to, že si návštěvníci sousedské slavnosti na Strossmayerově náměstí oblíbili, protože se k nám vrací. Ke stánku s občerstvením se přišla zeptat paní, zda máme ty skvělé kynuté buchty jako před rokem a zda by na ně mohla získat recept. Buchty jsme měli a s nimi si odnesla i recept, tak doufám, že letos nás paní opět navštíví a přinese ochutnat, jak se jí recept osvědčil:-).

V Háji / Přístavní - kus Barcelony v Praze

Nově vzniklá lokalita Zažít město jinak v srdci Holešovic představí pilotní úpravu veřejného prostoru na křižovatce mezi ulicemi V Háji a Přístavní. Spolek Sousedé Přístavní ve spolupráci s partnery jako Prazelenina, Přístav 7, Elpida, Kokoza, komunitní dílna Ponk či Mechárium promění křižovatku ve veřejné náměstí s posezením a zelení.

Program

→ Sousedská hostina u dlouhého stolu

Připravíme, co dokážeme, a moc oceníme, když přinesete nějakou dobrotu i vy. Pojdme hodovat, povídat si a snít o tom, co by šlo i u nás. (13-20 hodin)

→ Výstava Komunity očima váguse

Fotografie samozvaného váguse, který bydlí za rohem – pohled na komunitu z ulice. (13-20 hodin)

→ Mech ve sklenici

Mech nemusí růst jen v lese – přijďte si vyrobit vlastní mechárium. (13-17 hodin)

→ Oprav si sám

Představíme vám komunitní dílnu, kde je náradí i lidé, kteří vědí, jak na opravy nábytku. (13-18 hodin)

→ Odpad, nebo poklad?

Přineste věci, které už nepotřebujete – oblečení, knihy, nádobí... a odnesete si poklady jiných. Bleší trh s cenami 0-200 Kč. (13-18 hodin)

→ Park místo křižovatky

Místo aut stromy a lavičky? Na jeden den to uvidíte i v Praze, inspirováno Barcelonou. (13-21 hodin)

→ Vyšívějme, ale radikálně!

Kdo říká, že vyšívání je jen tiché a poslušné? Zkuste to s námi trochu jinak. (14-17 hodin)

→ Sukně a růže

Roztočíme sukně z dvaceti metrů látky! Taneční performance, která vás vtáhne. (15-16 hodin)

„Jsme lidé bydlící kousek od sebe a dali jsme se dohromady, abychom na jeden den představili ulici takovou, jaká by se nám líbila. Se zelení, místem pro děti, dospělé a seniory, pěší i cyklisty, zkrátka pro všechny. Aby ulice nebyla jen tranzitním místem, ale také rozšířeným domovem. Zažít město jinak pořádáme poprvé, inspirováni velkorysými ulicemi Barcelony, které byly přeměněny na tzv. superbloky. Chtěli bychom tuto myšlenku představit i lidem v Praze, aby viděli, jak by to mohlo vypadat, kdyby byla vůle prostředí ulic měnit,“ zvou organizátoři.

U Průhonu - ulice jako hřiště

Lokalita U Průhonu se stala synonymem pro sousedské nadšení, živou atmosféru a bezpečný prostor, kde se potkávají děti, rodiče i prarodiče. I letos se tu v sobotu promění část ulice v místo plné her, sdílení, pohody a radosti ze společně tráveného času.

Slavit se tu bude od 12 do 18 hodin a středobodem všeho je sousedský stůl – přineste si vlastní židli a něco na zub a přisedněte k ostatním. Těšit se můžete na bohatý program pro všechny věkové

kategorie.

Program

- Knihkupectví 2veverka nabídne knižní inspiraci i prostor ke klidnému listování.
- Pletení a zpívání s centrem Elpida propojí generace a rozezní ulici.
- Bosochodecký chodník prověří vaše smysly.
- Workshop Trikoo s Ejou – přineste staré tričko a odneste si originální nový kousek.
- Hravá dílna s Adamem a Hrátky s Mamatata zaujmou děti tvořivostí a pohybem.
- Akrobacie s TJ Slavoj i jógové hrátky s Radkou a Lubkou rozhýbou tělo i náladu.
- Sousedská výměna pokojovek, hraček a oblečení podpoří udržitelný životní styl.
- Pekárna Polo Café se postará o výbornou kávu a sladké dobroty.

Na slovíčko s Marií Sehnalovou

Jak se do akce zapojují obyvatelé daného místa? Přicházejí sami, nebo je oslovujete?

Při našem prvním ročníku jsme umístili asi 10 plakátů na rušných místech čtvrti a přímo v lokalitě, letos pořádáme akci potřetí, lidi si to řeknou a už přicházejí sami. Často zaslechnu, že by akce mohla být častěji, třeba každou první sobotu v měsíci. Osobně bych uvítala zklidnit části ulic trvale. Vytvářet místa pro setkávání různých skupin obyvatelstva bez povinnosti platit za konzumaci nebo za vstup považuju za základní stavební kámen dobrého sousedství.

V čem je akce důležitá?

Kromě toho, že je to příležitost zažít ulice, které poslouží obyvatelstvu jinak než jako parkoviště, má akce významný rozměr budování komunity. Dělá z anonymního města vesnici, kde se lidi znají. Mně osobně významně zvyšuje pocit bezpečí. Děti se nebojím pouštět samotné, vím, že kdyby měly nějaké trable, vždycky bude v okolí nějaký známý dospělý spolurodič, který pomůže, zavolá, doprovodí, pofouká...

Jak vnímáte proměnu vaší čtvrti v posledních letech a jak do ní Zažít město jinak zapadá?

Některé změny jsou veskrze pozitivní – v ulici máme novou radnici, kterou si jezdí fotit i turisté... jen ne všichni si můžeme dovolit užít kavárny a restaurace, o cenách bydlení a s tím i cen nájmu bych raději ani nezačínala... Chci víc bezpečných pobytových prostorů pro rodiče a děti, seniory. Lamentuje se nad nízkou porodností, ale jestli mají mít lidi děti, musíme mít město, ve kterém se dá s rodinou dobře žít. Vysunujeme děti z veřejného života, obhajujeme to tím, že jsou otravné a hlučné. Jenže s nimi vysunujeme i rodiče a izolace od společnosti nikomu nesvědčí. Myslím, že jsme hodně v interiérech, protože být venku je nejen pro rodiče malých dětí stresující. S dítětem za ruku a druhým v/na břicho nebo s berlem a invalidním vozíkem začnete město vnímat jinak. Potřebujeme víc míst, jako je Prazelenina, a bezpečné koridory s lavičkami všude. Staří jednou budeme všichni a děti jsou 30 % současnosti, ale 100 % budoucnosti, mají být radost, ne problém a životní komplikace.

Holešovická tržnice - Reuse den

Holešovická tržnice se na jeden den promění v místo, kde věci dostávají novou šanci. V sobotu 20. září vás v hale 13A proběhne Reuse den – akce plná výměn, nápadů a inspirace. Možná si domů odnesete šperk místo šatů, hrnek za konvici nebo originální výšivku místo obyčejného trička.

Pravidla jsou jednoduchá: přineste maximálně 10 kusů oblečení a/nebo 2 tašky jiných věcí a odneste si to, co se vám hodí a líbí. Vyměňovat lze oblečení, doplňky, textil do domácnosti, nádobí, sklo, porcelán, pokojové rostliny i různé dekorace. Všechny předměty se předem roztřídí a přehledně vystaví na štendrech a stolech, aby se vám dobře vybíralo.

Součástí programu jsou i tvořivé workshopy. Vyzkoušíte si upcyklování oblečení, naučíte se vyrobit

přízi ze starých bavlněných triček, vytvořit voňavou klíčenku z recyklovaného materiálu nebo získáte tipy na péči o rostliny. A pokud na tvoření nebudete mít náladu, můžete se jen zastavit na domácí limonádu nebo sladkost z lokálního bistra.

Reuse den pořádá cirkulární spot Sto-re v Holešovické tržnici ve spolupráci s MČ Praha 7, za podpory Hlavního města Prahy a iniciativy Cirkulární Praha. Více informací na straně 24.

Nad Štolou 20 - otevřený ateliér

Umělecký pár Máša a Jakub Königovi otevře od 10 do 18 hodin svůj ateliér v nejvyšším patře činžovního domu. Program zahrnuje komentované prohlídky mini galerie, tři akustické koncerty a výstavu ilustrací. Cílem je vytvořit komorní atmosféru a přiblížit umění jako přirozenou součást každodennosti. Letos se koná poprvé.

Povltavská 21 - kde se komunita nehledá, ale žije

Zažít město jinak v trojské ulici Povltavská není jen jednorázovou slavností – je to pokračování něčeho, co tu už zakořenilo. Místní komunitu tu letos opět aktivně propojuje organizace Za sklem, o. s., která se věnuje dětem a rodinám na spektru autismu. Osvětová práce, empatie a inkluze se tu ale přirozeně mísí se zábavou, tvořivostí i radostí z pohybu. Celou akci zajišťuje tým zhruba šesti nadšených organizátorů a organizátorek za podpory městské části Praha-Troja.

Program

- Hudební program na zahradě
- Divadélko pro děti
- Orientační běh pro děti, který poběží napříč celým odpolednem
- Jóga pro děti i rodiče
- Zážitkové a sebezkušenostní aktivity, včetně simulátoru autismu
- Občerstvení, domácí dobroty a přátelská atmosféra

Jak nápad uzavřít ulici proměnil česká města

V září 2006 se na Smetanově nábřeží stalo něco nevídaného. Ulice plná aut se na jeden den proměnila v pěší zónu s hudbou, stánky a lidmi. Nikdo tehdy netušil, že tu vzniká tradice, která o dvacet let později propojí stovky čtvrtí a desítky měst napříč Českem. Zažít město jinak začalo jako spontánní nápad. Cykloaktivista Jan Bouchal tehdy přišel do divadla Alfred ve dvoře s vizí, že by kultura a veřejný prostor mohly kráčet ruku v ruce. První ročník byl součástí Dne bez aut, ale už tehdy bylo jasné, že tu jde o víc než jen o uzavřenou silnici.

„Chtěli jsme ukázat, že město není jen pro auta, ale především pro lidi,“ vzpomíná Šárka Havlíčková. A lidé přišli – stovky, možná tisíce. V dalších letech se slavnosti šířily lavinovitě: Rumunská, Karlín, Vinohrady, Letná. Každý rok přibýly nové lokality. Místo centrálního řízení ale vznikl model, kdy si jednotlivé komunity slavnosti pořádají samy. „Byli jsme komunitní inkubátor,“ říká dnes Jakub Hradilek. „Ukázali jsme, že když dostanete kousek ulice, můžete s ní udělat divy – a potkat sousedy, které jinak jen míváte.“

Z původního kulturně-aktivistického experimentu se stal fenomén a Sedmička byla u toho. Od prvních zapojených ulic až po dnešních sedm originálních lokalit. Každá má svou unikátní atmosféru, ale všechny spojuje myšlenka, že město je sdílený prostor. ○

Jak se zapojit

→ *Zaujal vás program nebo popis některé z lokalit? Chtěli byste se přidat? Organizátoři ve všech částech Sedmičky rádi uvítají nové dobrovolníky, umělce i pomocníky. Podrobnosti o programu a kontakty najdete na webu zazitmestojinak.cz. A pokud vás letos osloví atmosféra slavností, příště*

můžete být jejich součástí i vy. Akci můžete podpořit i zakoupením virtuální Souseděvky v libovolné výši. Akci pořádá spolek AutoMat spolu s místními.

<https://www.praha7.cz/sila-komunit>